

[Formanden]

tykke behandles i dette møde, men hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg samtykket som givet. (Ophold). Det er givet.

Den første sag på dagsordenen var:

1) Fortsættelse af forespørgsel nr. F 14 [afstemning]:

Forespørgsel til forsvarsministeren [om, hvordan ministeren vil sikre, at dumpningerne af gasammunition omkring Bornholm ophører, og at den opfiskede ammunition deponeres og destrueres forsvarligt].

Af Margrete Auken (SF) og Anne Grete Holmsgård (VS).

(Forespørgslen anmeldt 15/11 85. Fremme af forespørgslen vedtaget 22/11 85. Første del af forespørgslen (forhandlingen) foretaget 10/12 85. Forslag om motiveret dagsorden fremsat 11/12 85 af Anne Grete Holmsgård (VS), Svend Andersen (S), Margrete Auken (SF) og Lone Dybkjær (RV).

Formanden:

Forhandlingen blev sluttet, og vi går til afstemning.

Afstemning

Forslag om motiveret dagsorden af Anne Grete Holmsgård (VS), Svend Andersen (S), Margrete Auken (SF) og Lone Dybkjær (RV) (se forrige møde)

vedtoges med 75 stemmer (S, SF, RV og VS) mod 3 (FP); 61 (KF, V, CD og KrF) stemte hverken for eller imod.

Hermed sluttede forespørgslen.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Anden behandling af lovforslag nr. L 94:

Forslag til lov om ændring af lov om individuel boligstøtte.

(Fremsat 4/12 85. Første behandling 6/12 85. Betænkning 10/12 85.

Der var stillet 1 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslaget og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Ændringsforslaget, § 1, således ændret, og § 2 vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold.) Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Anden behandling af lovforslag nr. L 60:

Forslag til lov om ændring af bistandsloven og børnetilskudsloven. (Ændringer som følge af ændringer i myndighedsloven).

(Fremsat 6/11 85. Første behandling 14/11 85. Betænkning 10/12 85).

Der var stillet 3 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Forhandling

Torben Lund (S):

Det drejer sig om den sociale følgelovgivning til reglerne om fælles forældremyndighed, og jeg synes, det er meget glædeligt, at vi er et enigt udvalg og formentlig et helt enigt folketing, som er i stand til at gennemføre denne følgelovgivning til reglerne om fælles forældremyndighed.

[Torben Lund]

Det har været et ualmindelig hårdt udvalgsarbejde, også hårdere, end det havde behovet at være. Jeg må nok sige, at midt i al glæden over enigheden er jeg ked af at konstatere, at vi i en meget lang periode ikke fik nogen som helst hjælp af ministeren til at klare disse problemer. Vi måtte rent faktisk sidde i udvalget selv og bokse med, hvor det nu var nødvendigt at ændre i den sociale lovgivning, og hvor det ikke var nødvendigt. I sidste fase fik vi en meget god teknisk bistand fra ministeriets embedsmænd, men det var ikke nogen rar oplevelse, synes jeg, at ministeren i så lang tid tøvede med at bistå folketingets udvalg – og så oven i købet et udvalg, der ender med at nå frem til nogle regler i enighed.

Jeg skal ikke gå i detaljer med ændringerne, for de står meget detaljeret beskrevet i betænkningen, men det, der specielt har givet anledning til problemer, har jo været de sager og de meget få tilfælde, hvor forældrene indretter sig på den lidt mærkværdige måde, at børnene bor lige meget hvert sted. Jeg tror, jeg kan sige, at vi med de ændringer, vi nu foretager i den sociale lovgivning, får sikret, at der er klare regler på to punkter, dels at der ikke bliver nogen tvivl om, hvilken kommune der er forpligtet til at yde hjælpen i det konkrete tilfælde, dels at vi også får klare regler for de forældre, der står i valgsituationen, som står med problemet, hvordan de skal indrette deres fremtidige tilværelse under en fælles forældremyndighed.

Jeg er sikker på, at vi har nået et fornuftigt resultat.

Lizzie Lichtenberg (KF):

Som det fremgår af bemærkningerne til disse ændringsforslag, er det et enigt udvalg, der står bag dem, og derfor kunne det måske være overflødigt at sige noget ved denne lejlighed. Men netop derfor vil jeg gerne på de fire regeringspartiers vegne præcisere, at det er barnets tarv, vi har lagt vægt på. Det gælder barnets tarv, således at barnet ikke i de situationer, der kunne opstå med delt forældremyndighed, skal blive kastebold mellem myndighederne og forældrene eller mellem forældre. Vi håber, at præciseringen i disse ændringsforslag kan sikre dette, og vi vil følge dette område særdeles nøje af hensyn til børnene.

Aase Olesen (RV):

Ved førstebehandlingen af dette lovforslag sagde jeg, at jeg ikke fandt ministerens formulering vedrørende vurderingen af, hvem det var, der skulle have børnetilskud, dækkende, og at vi fandt i det radikale venstre, at det havde været mere rimeligt at bruge barnets folkeregisteradresse.

Det har jo ikke været uden komplikationer at få lavet den ændring, der nu er sket, men jeg er glad for, at det, vi står med i dag, er en enig udvalgsindstilling.

Der har i pressen været skrevet forskelligt om dette her, og jeg er blevet udnævnt til at være pennefører, men jeg vil gerne sige, at dette forslag aldrig havde fået den udmærkede formulering, som det har nu, hvis ikke det havde været for udvalgets meget ihærdige sekretær. Det har, som det har været nævnt af en tidligere ordfører, virkelig skortet meget på ministeriets hjælp, og det er egentlig sørgeligt at skulle konstatere det.

Når jeg nævner det, så er det, fordi jeg selv jo ikke stemte for lovforslaget om fælles forældremyndighed, og det gjorde jeg ikke, fordi jeg forudså, at der var en lang række meget store og besværlige problemer, vi skulle løse. Men jeg noterede mig også, da lovforslaget blev vedtaget af et flertal her i tinget, at det var det flertals helt klare forudsætning, at der ikke skulle ske nogen forandring eller forringelse for den reelt enlige forsørger. Derfor synes jeg, det har været min opgave at arbejde på så at sige at gøre mine egne betænkeligheder ved denne væsentlige ændring af myndighedsloven til skamme. Jeg mener, at vi nu har fået et forslag, som ikke stiller de reelt enlige dårligere end før.

Det har været nævnt mange gange under behandlingen, at det var vanvittigt at lave så komplicerede og så store ændringsforslag, når forslaget kun berører ganske få børn, nemlig dem, hvis forældre vælger at sige, at de vil have barnet lige meget hos sig. Men det er forkert at tro, at dette forslag kun berører disse meget få børn, for det berører jo i princippet alle skilsmissebørn i dag, der har mulighed for, at deres forældre vælger denne løsning, og alle kommende ægtepar eller ugifte, der skal vælge, om de vil have fælles forældremyndighed og på hvilken måde. Det er klart, at de regler, vi nu giver her, får ind-

[Aase Olesen]

flydelse på dette valg, og derfor er det en vigtig sag.

Det gælder ikke mindst for os, der har siddet og arbejdet med det, at vi alle sammen har ønsket, at denne lovgivning ikke skulle komme i miskredit. Det skal ikke kunne siges om folk, der ønsker at bruge lovgivningen på den positive måde, at man skal kunne lave »børnetilskudstænkning«. Derfor er jeg glad for at kunne sige i dag, at det har været fælles for samtlige partier, at man har ønsket, at det først og fremmest i hvert fald ikke skulle gå ud over børnene, at der nu bliver givet mulighed for at have fælles forældremyndighed. Det håber jeg vi har opnået med denne lovgivning, og vi må så samtidig sige, at vi alle må føle os forpligtet til at følge bestemmelserne i praksis, sådan at vi om et par år kan se, hvordan det rent faktisk har virket.

Som sagt vil det nok være ganske få mennesker, der vælger denne specielle konstruktion, men det har under alle omstændigheder virkning for alle, der i den kommende tid vil overveje at gøre brug af muligheden for at få fælles forældremyndighed.

Tinning (VS):

I dette tilfælde er det sådan, at den enighed, der har kunnet konstateres i udvalget, også omfatter VS.

Hvad angår indholdet af ændringsforslagene, vil jeg ikke sige noget om dem. De er gennemgået kort af nogle af de tidligere talere, men i øvrigt beskrevet aldeles udmærket og klart i betænkningen.

Men jeg synes, der er grund til at opholde sig en lille smule ved den fremgangsmåde, vi har måttet bruge i denne sag, for når det nu er sådan, at det er et helt samlet udvalg, der står bag ændringsforslagene, så er det jo, fordi det stort set kun har drejet sig om at præstere et stykke gedigent teknisk lovgivningsarbejde. Jeg er enig med både hr. Torben Lund og andre, der har nævnt det, i, at så meget mere beklageligt er det, at det stykke teknisk lovgivningsarbejde har måttet laves først og fremmest af udvalgets sekretær, men sandelig også af udvalgets medlemmer og endda i et tilfælde under den særlige form, at vi måtte holde et samråd uden minister, men til gengæld med nogle embedsmænd, som kunne hjælpe os.

Der er selvfølgelig ikke noget at gøre ved det, når regeringspartierne eller ministeren, eller hvem det nu er, decideret har sat sig for at forhindre udmøntningen af en lovgivning, som et flertal har ønsket. Man kan sige, ministeren skal opføre sig ordentligt, og vi ved, at ministeren svarer, at det gør hun skam også. Denne gang er det faktisk lykkedes os at få lavet et helt igennem godt stykke lovgivningsarbejde, og ikke mindst er det lykkedes, fordi vi har haft en udvalgssekretær, der på 3-4 dage lavede det, ministeriet burde have lavet i løbet af 3-4 måneder. Og jeg vil tro, at vi i udvalget har endnu mere fod på det end normalt, simpelt hen fordi vi stort set har været tvunget til at sætte os ind i og gennemgå hele den tekniske side af sagen også. Men selv om det altså kan lade sig gøre, og selv om man sådan set kunne uddrage den lære af denne historie, at en minister, i hvert tilfælde på det sociale område, for så vidt er en overflødig indretning, idet det har vist sig, at det går meget godt, hvis udvalget bruger embedsmændene direkte, så synes jeg alligevel, at jeg vil sige, at vi håber ikke, vi kommer til at opleve denne arbejdsform en gang til. Det har været helt igennem uacceptabelt.

Alligevel stemmer vi selvfølgelig for, men jeg er enig med fru Aase Olesen i, at der nu naturligvis påhviler i hvert tilfælde udvalgets medlemmer en pligt til at følge disse bestemmelers udvikling og se, hvordan de bliver brugt i virkeligheden. Og vi ville selvfølgelig ikke have noget imod det, hvis ministeren også fulgte lidt med.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Ændringsforslag nr. 1, § 1, således ændret, ændringsforslag nr. 2 og 3, § 2, således ændret, samt § 3

vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling

vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbe-

[Formanden]

handling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Anden behandling af lovforslag nr. L 49:

Forslag til lov om ændring af lov om Kongeriget Danmarks Fiskeribank.

(Fremsat 23/10 85. Første behandling 30/10 85. Betænkning 4/12 85).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer og spørgsmålet om dets overgang til tredje behandling sættes til forhandling under ét.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

§§ 1 og 2

vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling

vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Anden behandling af lovforslag nr. L 37:

Forslag til lov om ændring af lov om forsikring af varer og fragt mod krigsfare til søs.

(Fremsat 16/10 85. Første behandling 22/10 85. Betænkning 6/12 85).

Der var stillet 1 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslaget og spørgsmålet om lovforslagets overgang

til tredje behandling sættes til forhandling under ét.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Ændringsforslaget, § 1, således ændret, samt § 2

vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling

vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Anden behandling af lovforslag nr. L 33:

Forslag til lov om ændring af lov om Arbejdsgivernes Elevrefusion.

(Fremsat 16/10 85. Første behandling 24/10 85. Betænkning 6/12 85).

Der var stillet 8 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sættes til forhandling under ét.

Forhandling

Nørgaard-Sørensen (S):

Arbejdsgivernes Elevrefusion er en ordning, der jo hidtil har haft til hensigt at stimulere antallet af lære- og praktikpladser ved at udligne arbejdsgivernes lønudgifter under elevernes og lærlingenes skoleophold. Det grundlag ønsker regeringen nu fundamentalt at bryde med. Nu skal Arbejdsgivernes Elevrefusion til at fungere som én stor gryde, som kan tjene til at finansiere fuld-